

ЯЎГЕНІЯ ЯНІШЧЫЦ

«У творах паэтэса паўстала перад чытачом як пранікнёна-трапяткі і гранічна шчыры лірык, натхнёны любасцю да роднага краю, перш за ўсё беларускага Палесся, дзе нарадзілася, да яго сціплых, працавітых людзей і самой прыроды...» (Дзмітрый Бугаёў).

Мова

Чую тваю жаўруковую музыку
Ў скошаных травах мурожных¹.
Мова! Як сонца маё
 беларускае,
Ты свецішся словам кожным.
Цябе і заворвалі, і закопвалі,
І ўсё ж нашы продкі праз гора
Данеслі да нас цябе,
 родную, цёплую,
Жывую і непаўторную.
І калі ты мяне толькі паклічаш,
Памру за цябе без энку².
Нашу я любоў да цябе
 вялікую
У сэрцы сваім маленькім.

¹ *Мурожны* — пакрыты сакавітай густой травой (ад муро́г — сухадольная сакавітая трава).

² *Енк* — працяглы жаласны стогн, выкліканы болем або вялікім горам.

1. Якія выразныя словы ўжывае паэтэса, каб перадаць свае адносіны да беларускай мовы, выявіць уласныя пачуцці? Чым дарагая родная мова аўтару?
2. З чым параўноўваецца ў творы беларуская мова? Растлумачце гэта параўнанне.
3. Зачытайце радкі верша, якія сведчаць пра няпросты лёс нашай мовы. Як вы іх разумеете?
4. Якія аўтарскія перажыванні выказаны ў вершы:
 - а) гонар за беларускую мову;
 - б) захапленне яе багаццем, прыгажосцю, мілагучнасцю;
 - в) упэўненасць, што без роднай мовы жыццё чалавека непаўнаwartаснае;
 - г) жаданне шанаваць і берагчы сваю мову, каб захаваць яе для нашчадкаў;
 - д) перакананасць, што родная мова — найдаражэйшая ў свеце?
- 5. Вы прачыталі творы Петруся Броўкі і Яўгеніі Янішчыц, прысвечаныя беларускай мове. Што іх яднае: агульны настрой, змест, вобразы, выказаныя пачуцці, форма?
- 6. Паразважайце, чым з'яўляецца родная мова для кожнага чалавека:
 - а) крыніцай мудрасці і ведаў;
 - б) захавальніцай народных традыцый, гістарычнай памяці народа;
 - в) сродкам яднання людзей;
 - г) адзнакай культурнага ўзроўню асобы;
 - д) жыццёвай неабходнасцю;
 - е) спосабам зносін з суайчыннікамі;
 - ж) прадметам гонару і захаплення.
7. Якія ўласныя пачуцці вам хочацца перадаць пры чытанні верша?